

Nagytarcsa Község Önkormányzata Polgármester

2142 Nagytarcsa, Rákóczi u. 4.

ELŐTERJESZTÉS

Nagytarcsa Község Önkormányzata Képviselő-testületének
2025. január 27. napján tartandó rendes ülésére.

Tárgy: Javaslat a könyvtár jogi helyzetének tisztázására

Előterjesztő: Barna Ervin Árpád polgármester

Előterjesztés előkészítője: Pap Krisztina jogi referens

Törvényességi szempontból ellenjegyezte: dr. Huszár Máté jegyző

Az előterjesztést előzetesen tárgyalta: Humán Bizottság

Melléklet: 1. Alapító okirat tervezet (tájékoztatásként)

A napirendet nyílt ülésen kell tárgyalni.

A döntés elfogadásához egyszerű szavazattöbbség szükséges.

Tisztelt Képviselő-testület!

Községünk területén a könyvtári szolgáltatást és ellátást a Községi Könyvtár biztosítja. A *muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről* szóló 1997. évi CXL: törvény (a továbbiakban: Kulttv.) preambuluma értelmében az információs társadalom és a demokratikus jogálmam működésének alapfeltétele a könyvtári rendszer, amelyen keresztül az információs szabadon, bárki számára hozzáférhető, illetve a könyvtári rendszernek az állampolgárok érdekeit kell szolgálnia.

I. Jogsabályi háttér

A Kulttv. 53. § (1)-(2) bekezdése szerint a könyvtárhasználati jog gyakorlását a könyvtári ellátás rendszere biztosítja, valamint a nyilvános könyvtári ellátás rendszerének működtetése az állam és a helyi önkormányzatok feladata. Az 54. § (1) bekezdése tíz pontban taglalja a nyilvános könyvtár alapkövetelményeit az alábbiak szerint:

- a) *mindenki által használható és – e törvény eltérő rendelkezése hiányában – megközelíthető;*
- b) *rendelkezik kizárólagosan a könyvtári szolgáltatások céljaira alkalmas helyiséggel;*
- c) *rendszeresen, a felhasználók többsége számára megfelelő időpontban, öt ezer fő feletti településen működő települési könyvtár esetében legalább heti 25 órában, továbbá legalább havonta két hétvégi napon tart nyitva;*
- d) *vezetője a könyvtárakban foglalkoztatottak képesítési követelményeire és jogviszonyára irányadó jogsabályokban meghatározott végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezik;*
- e) *könyvtári szakembert alkalmaz;*
- f) *helyben nyújtott alapszolgáltatásai ingyenesek;*
- g) *statisztikai adatokat szolgáltat;*
- h) *éves szakmai munkaterv alapján ellátja az 55. § (1) bekezdésében felsorolt alapfeladatokat, tevékenységéről éves szakmai beszámolót készít;*
- i) *részt vesz a kulturális alapellátás kiterjesztésében;*
- j) *elnevezésében megjelenik a könyvtár kifejezés.*

A Kulttv. 55. § (1) bekezdése a nyilvános könyvtárak alapfeladatai között említi azt (a) pont), hogy a fenntartó által kiadott alapító okiratban és a szervezeti és működési szabályzatban (a továbbiakban: SZMSZ) meghatározott fő céljait küldetésnyilatkozatban közzéteszi. Ezt az egy alapfeladatot a többi közül azért emeltük ki, mert véleményünk szerint a jogsabály sorai között ebből olvasható ki, hogy **nyilvános könyvtár akkor létezik, ha van fenntartója, alapító okirata és SZMSZ-e, amely dokumentumokban a könyvtár fő céljait a fenntartó meghatározza.** A 64. § (1) bekezdése szerint **a települési könyvtári ellátás biztosítása a települési önkormányzatok kötelező feladata.** A 64. § (2) bekezdés szerint az előzőekben említett kötelező feladatot a községi és a városi önkormányzatok nyilvános könyvtár fenntartásával vagy a vármegyei hatáskörű városi könyvtár szolgáltatásainak igénybevételével teljesíti. A 64. § (2a) bekezdése értelmében a nyilvános könyvtár fenntartását és működtetését a települési önkormányzat a helyi önkormányzat 100%-os tulajdonában álló nonprofit gazdasági társaság útján is elláthatja. A 65. § (1) bekezdése szerint a települési könyvtár a községi, városi, fővárosi könyvtár. A 68. § (1) bekezdése alapján a fenntartó meghatározza:

- a) *meghatározza a könyvtár feladatait és használati szabályzatát,*
- b) *kiadja alapító okiratát, jóváhagyja szervezeti és működési szabályzatát,*
- c) *biztosítja a feladatok ellátásához szükséges személyi és tárgyi feltételeket, ennek során figyelembe veszi a miniszter által meghatározott szakmai követelményeket és normatívákat,*
- d) *jóváhagyja a könyvtár fejlesztésére vonatkozó terv(ek)et,*
- e) *az országos könyvtári szakértői névjegyzékben szereplő szakértők közreműködésével értékeli*

a könyvtár szakmai tevékenységét,

f) biztosítja a könyvtár szakmai önállóságát,

g) ellátja a könyvtár fenntartásával, irányításával kapcsolatos más jogszabályokban meghatározott feladatokat.

A 70. § (1)-(2) bekezdése szerint a könyvtár fenntartási és működési költségeit az évente összeállított és a fenntartó által megállapított költségvetésben szükséges előirányozni, illetve a nyilvános könyvtári ellátásból adódó állami feladatokhoz a mindenkor hatályos központi költségvetési törvény hozzájárul a települési önkormányzatok által kötelezően ellátandó feladatok esetében a helyi önkormányzatok költségvetési fejezetében.

A 91/A. § (1) bekezdés értelmében a 15 ezer fő alatti lakosságszámú településen a muzeális intézményekkel, a nyilvános könyvtári ellátás biztosításával, illetve a közművelődési alapszolgáltatások hozzáférhetőségének biztosításával összefüggő feladatait közös szervezetben láthatja el.

II. A községi könyvtár megalapítása és megszüntetése (2000-2014)

A Nagytarcsai Községi Könyvtár jogi helyzete viszonylag bonyolult. Önálló intézményként (Községi Könyvtár névvel) a 2000. évben került megalapításra a **25/2000. (IV.10.)** számú KT határozattal, majd az akkori Képviselő-testület 2014. évben **39/2014. (III.24.)** számú határozatával úgy döntött, hogy önálló intézményként a Községi Könyvtárat megszünteti., és „szakfeladat szintjén” a feladat-ellátást Nagytarcsa Község Önkormányzatához telepíti. A Képviselő-testület **162/2014. (XII.1.)** számú határozatával elfogadta a Községi Könyvtár megszüntető okiratát, és úgy döntött, hogy a (vár)megyei hatókörű könyvtárral kötött könyvtárellátási szolgáltatás (a továbbiakban: KSZR) nyújtására vonatkozó megállapodás keretében látja/láttatja el kötelező önkormányzati feladatát.

III. A községi könyvtár működése KSZR-es könyvtárként (2015-2022)

Fontosnak tartjuk kiemelni, hogy a *Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről* szóló 39/2013. (V.13.) EMMI rendelet (a továbbiakban: EMMIr.) 1. § (1) bekezdése értelmében a KSZR-ben a (vár)megyei hatókörű könyvtár és az illetékességi területén lévő települési önkormányzat között akkor jöhet létre a nyilvános könyvtári ellátás kötelező települési önkormányzati feladatnak biztosítására megállapodás, ha a település lakosságszáma 5 000 főnél kisebb.

Nagytarcsa község lakosságszáma a megállapodás megkötését követően 5 000 fő fölé emelkedett, ezt a (vár)megyei hatókörű Szentendre-i Hamvas Béla Pest Megyei Könyvtár (a továbbiakban: Vármegyei Könyvtár) igazgatója 2021. október 7. napján kelt levelében jelezte. Az igazgató (aki jelenleg is a Vármegyei Könyvtár igazgatója) a helyzet megoldására két alternatívát javasolt, egyrészt nyilvános könyvtárat alapít 2021. december 31-ig, avagy másrészt, a megállapodást a 2022. évre fenntartja úgy, hogy a szolgáltatás finanszírozását vállalja/átengedi a Vármegyei Könyvtárnak. A Képviselő-testület 2021. október 25. napján megtartott ülésén tárgyalta a fentieket, és **181/2021. (X.25.)** számú határozatával úgy döntött, hogy a Vármegyei Könyvtárral kötött megállapodást fenntartja a 2022. évben, és vállalja a szolgáltatás finanszírozását saját forrásból, lemondva a központi költségvetési forrásról. A megállapodás 2022. december 31. napján lejárt.

(A Vármegyei Könyvtár vezetőjének a Községi Könyvtár jogi helyzetének tisztázása érdekében 2024. november 26. napján vettük fel a kapcsolatot elektronikus levélben, amelyre válaszul másnap meg is erősítette, hogy „Nagytarcsa már nem KSZR-es település, nincs velük szerződésünk. Mint önálló, községi könyvtár működik.”)

IV. A községi könyvtár tisztázatlan jogi helyzete (2023-tól)

2022. év végén az akkori Képviselő-testület **303/2022. (XI.28.)** számú határozatával úgy döntött, hogy a Vármegyei Könyvtárral kötött megállapodás lejártára tekintettel kezdeményezi a nagytarcsai könyvtár felvételét a nyilvános könyvtári jegyzékbe, ez azonban ez minden bizonnyal nem történt meg, hiszen a Nagytarcsai Községi Könyvtár nem szerepel a jegyzékben¹.

Fentiekkel együtt a Képviselő-testület kvázi fenntartóként viselkedik, hiszen pl. **203/2024. (IV.29.)** számú határozatával döntött könyvtárvezetői beosztás ellátására vonatkozó pályázati felhívás közzétételéről, illetve **287/2024. (VI.27.)** számú határozatával el is bírálta a pályázati felhívást, és könyvtárvezetőt nevezett ki 2029-ig.

A fenti ellentmondásos helyzet megoldása kétféleképpen következhet be:

1. a Képviselő-testület a Kulttv. 64. § (1) bekezdése szerinti önálló községi könyvtárat alapít, vagy
2. a Képviselő-testület a Kulttv. 64. § (2a) bekezdése alapján a helyi önkormányzat 100%-os tulajdonában álló nonprofit gazdasági társaság útján látja el a könyvtár ellátási feladatait, vagyis ennek megfelelően módosítja a cégiratokat stb.

Az 1. pontban vázolt megoldást tartjuk inkább megvalósíthatónak, ennek megfelelően elkészítettük a Községi Könyvtár alapító okiratának tervezetét, amelyet jelen előterjesztés *I. mellékletében* olvashatnak.

Felhívom figyelmüket a Kulttv. 69/A. §-ára, amely értelmében a települési könyvtárak átszervezésével kapcsolatos intézkedésekhez az illetékes miniszter véleményét előzetesen ki kell kérni.

Fentieknek megfelelően jelen ülésünkön a községi könyvtár formális megalapításának szándékáról döntene a Képviselő-testület, és erről hozna határozatot. Ezt követően a határozatot megküldjük a kultúráért felelős miniszternek véleményezésre, majd a várható és remélt támogató vélemény megérkezését követően fogadható el az intézmény alapító okirata, és történhet meg a könyvtár tényleges megalapítása.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megtárgyalására, és a határozati javaslat támogatására.

Nagytarcsa, 2025. január 6.

Tisztelettel:

Barna Ervin Árpád
polgármester

¹

<https://ki.oszk.hu/informacioszolgalatas/magyarorszagi-konyvtarak-adatbazisa?search=&megve=pest&konyvtartipus=községi+könyvtár&nyilvános=on&korlatozottanyilvános=on&zart=on&csaknyilvános=on&submit=Keresés+indítása> (letöltés dátuma: 2025. január 9.)

HATÁROZATI JAVASLAT:

Nagytarcsa Község Önkormányzata Képviselő-testületének

/2025. (I.27.) számú határozata

a Nagytarcsai Községi Könyvtár megalapítására vonatkozó szándék kinyilvánításáról

Nagytarcsa Község Önkormányzatának Képviselő-testülete

1. **kinyilvánítja** abbéli szándékát, hogy *a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről* szóló 1997. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Kulttv.) 64. § (1) bekezdése szerinti települési könyvtári ellátását, mint kötelező települési önkormányzati feladat biztosítását a 64. § (2) bekezdés a) pont szerinti nyilvános könyvtár alapításával és fenntartásával **kívánja teljesíteni**,
2. **felkéri** a polgármestert, hogy az 1. pontban kinyilvánított szándékkal kapcsolatosan a Kulttv. 69/A. §-a alapján **kérje ki** az illetékes miniszter véleményét, és a miniszteri vélemény beszerzését követően az intézmény alapítás részleteit **terjessze** a Képviselő-testület elé.

Felelős: Polgármester

Határidő: 1. pont: azonnal
2. pont: 2025. április 30. (miniszteri vélemény beszerzésére)
2025. június 30. (előterjesztésre)